

ZDRUŽENJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

POROČILO ZA LETO 2022

Grosuplje, marec 2023

**Združenje splošnih knjižnic
Adamičeva 15
1290 Grosuplje**

Sedež: Adamičeva 15, Grosuplje

**Davčna številka: 61787205
Zavezanec za DDV: ne
Matična številka: 4011473
Dejavnost: Dejavnost druge nerazvrščenih članskih organizacij
Šifra dejavnosti: 94.999
Vpisana v register društev z odločbo št. 215 – 119/2011 – 117 pri Upravni enoti
Grosuplje
Številka računa: 02010 – 0258126181 pri NLB Ljubljana**

Predsednica: Vesna Horžen

1. PRAVNE PODLAGE

Združenje splošnih knjižnic je samostojno, prostovoljno in nepridobitno združenje pravnih oseb - splošnih knjižnic na območju Republike Slovenije, ki se združujejo zaradi skupnih interesov na področju knjižnične dejavnosti.

Splošni podatki

Naziv: Združenje splošnih knjižnic

Naslov: Adamičeva 15, 1290 Grosuplje

Sedež: Adamičeva 15, 1290 Grosuplje

Predsednica: Vesna Horžen

Podpredsednica: podpredsednica mag. Teja Zorko

Člani organov ZSK od 17. 9. 2019 (v skladu s 26. členom Statuta ZSK traja mandat organov ZSK 4 leta):

Člani UO:

Mag. Matjaž Eržen, Urška Lobnikar Paunović, Matej Strgaršek, Irena Škvarč

mag. Teja Zorko, Sonja Žakelj,

Člani NO:

Patricija Breznikar, Marinka Kenk Tomazin, mag. Irena Oder

Častno razsodišče:

Artur Lipovž,

Anita Šiško

Mandat organov ZSK je od leta 2019 štirileten, razen predsednice, ki ima petletni mandat. Seje UO in NO ZSK so vsak mesec, razen med poletnimi meseci.

Skupščina je sklicana najmanj dvakrat letno.

Organi ZSK delujejo v skladu s:

- Statutom ZSK, sprejetim na skupščini ZSK 9. 11. 2011 ter Spremembami in dopolnitvami statuta ZSK, sprejetimi 27. 3. 2018 in januarja 2022
- Poslovníkom o delu skupščine ZSK, sprejetim 29. 11. 2018
- Poslovníkom dela UO in NO ZSK, sprejetim na seji UO ZSK 15. 10. 2019
- Pravilnikom o kandidacijskem postopku in postopku imenovanja predsednika Združenja splošnih knjižnic, sprejetim 20. 4. 2021.

Za udeležbo na sejah člani UO in NO ne dobivajo sejin, prav tako za udeležbo ne dobivajo povrnjenih potnih stroškov.

V letu 2022 je v skladu s Pravilnikom o kandidacijskem postopku in postopku imenovanja predsednika Združenja splošnih knjižnic od 6. do 30 septembra potekal kandidacijski postopek za volitve predsednika ZSK za mandatno obdobje 2023 – 2028. V navedenem roku na naslov ZSK ni prispela nobena prijava za kandidaturo, zato je skupščina ZSK potrdila predlog UO ZSK, da se aktualni predsednici podaljša obdobje za opravljanje funkcije začasne predsednice še za dve leti, to je od 9. 1. 2023 do 9. 1. 2025.

Dejavnost

Namen in cilji delovanja združenja so definirani v Statutu Združenje splošnih knjižnic, ki je bil dopolnjen januarja leta 2022 in so naslednji (9. člen Statuta ZSK):

- oblikovanje nacionalnih, globalnih, kulturno političnih opredelitev na področju splošnih knjižnic;
- sodelovanje s pristojnim ministrstvom in upravnimi organi pri oblikovanju politike za področje knjižnic in knjižničnega sistema;
- koordinacija posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic ter projektov na nacionalni ravni;
- sodelovanje pri oblikovanju strokovnih stališč in oblikovanju knjižnične zakonodaje in podzakonskih aktov;
- spremljanje izvajanja zakonodaje in podzakonskih aktov;
- spodbujanje uvajanja in uveljavljanja nacionalnih in mednarodnih standardov pri delu splošnih knjižnic;
- spremljanje izpolnjevanja normativov in standardov splošnih knjižnic;
- spremljanje statusne problematike splošnih knjižnic;
- spremljanje razvoja splošnih knjižnic;
- spremljanje financiranja splošnih knjižnic;
- uveljavljanje ustreznega vrednotenja knjižnic ;
- sodelovanje z Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK), Institutom informacijskih znanosti (IZUM) in drugimi institucijami;
- zastopanje skupnih interesov splošnih knjižnic do države in lokalnih skupnosti;
- informiranje različnih javnosti o stališčih, mnenjih in predlogih združenja in njegovih članov;
- druge naloge, ki jih združenja določi v okviru ciljev in nalog na skupščini združenja.

Združenje dosega cilje z nalogami:

10. člen statuta

- z organizacijo srečanj, okroglih miz in podobnih oblik predstavnikov članic s strokovnimi, znanstvenimi in resornimi delavci s področja knjižnične dejavnosti;
- z organizacijo strokovnih dopolnilnih izobraževanj, srečanj, obiskov sejmov in podobnih prireditev ter strokovnih institucij;
- s spremljanjem, proučevanjem, obravnavo kulturne politike, zakonodaje, podzakonskih aktov in strokovnih vprašanj ter z oblikovanjem mnenj, stališč in predlogov o omenjenih temah;
- z izdajo publikacij;
- s predlaganjem kandidatov za različne nagrade in priznanja s področja knjižnične dejavnosti;
- oblikuje in preverja ugotovitve, stališča in zahteve, ki prihajajo na združenje iz lokalne, regijske in državne ravni;
- organizira delo na skupnih projektih;
- prijavlja projekte na različne javne razpise ter jih izvaja;
- sodeluje in zastopa interese članic pri pripravi podlag za izvajanje njihove dejavnosti;

- zastopa članice v odnosih do Vlade Republike Slovenije in pristojnih ministrstev, ko gre za zagotavljanje materialnih pogojev za delo članic ter oblikovanje izhodišč za financiranje dejavnosti članic;
- sodeluje in zastopa članice v stalnih strokovnih telesih ministrstev;
- z analitično obdelavo podatkov, pripravo razvojnih in drugih konceptov, evalvacij, strokovnih podlag, ocen itd. nudi članicam podporo pri uresničevanju skupnih interesov;
- sodeluje z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo FF in drugimi institucijami, ki izobražujejo strokovne delavce za različna strokovna področja dela knjižnic ter skrbi za razvoj kadrov;
- spodbuja in pripravlja programe za izobraževanje za knjižnični menedžment;
- daje pobude za najrazličnejše programe knjižnične dejavnosti;
- daje pobude in sodeluje pri oblikovanju in spremembah standardov in normativov;
- nudi strokovno in organizacijsko pomoč članicam ter zagotavlja nacionalno koordinacijo posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic ter projektov na nacionalni ravni;
- izvaja še druge aktivnosti, ki so pomembne za dosego temeljnih ciljev združenja.

Izhodišča za delovanje ZSK v letu 2022 so bila tudi naslednja:

- dokument Strategija razvoja splošnih knjižnic 2013-2020
- dokument Strategija razvoja splošnih knjižnic 2022 - 2027
- Nadaljevanje programa ZSK iz prejšnjih let
- Program, prijavljen na poziv Ministrstva za kulturo za sofinanciranje v letu 2022

Vpliv na delo ZSK je v začetku leta 2022 še vedno imela epidemija Covid-19.

Poročilo o delu ZSK se sprejme na redni letni skupščini, ki odloča v skladu s statutom ZSK.

1. IZVEDEN LETNI PROGRAM IN DOSEŽENI CILJI V LETU 2022

Strokovno delo predsedstva, upravnega in nadzornega odbora ZSK ter delovnih skupin in komisij

Upravni in nadzorni odbor Združenja ter delovne skupine in komisije, ki jih je Združenje imenovalo za izvajanje svojega programa, so v letu 2022 delovale v okviru na podlagi programskega in finančnega načrta, ki je bil za leto 2022 sprejet na skupščini Združenja, ter v okviru Statuta Združenja splošnih knjižnic

Strokovno delo organov ZSK, predsednice ZSK, UO in NO ZSK v skladu s statutom ZSK obsega naslednje dejavnosti:

- zbiranje in posredovanje informacij vsem članicam Združenja za področje strokovnega dela in splošnega poslovanja knjižnic.
- Oblikovanje stališč na področju stroke in poslovanja ter predstavljanje in zastopanje knjižnic v strokovni in splošni javnosti.
- Sodelovanje z vsemi institucijami in posamezniki, deležniki pri delovanju splošnih knjižnic (MzK, NUK, IZUM, JAK, ZBDS, Skupnost občin Slovenije, FF...).
- Sodelovanje z deležniki v knjižni verigi: avtorji, založniki, knjigotržci.

- Sodelovanje v strokovnih delovnih skupinah za področje splošnih knjižnic ter izdelava strokovnih gradiv.
- Oblikovanje posebnih komisij in delovnih skupin v skladu s Statutom ZSK za oblikovanje različnih aktov, dokumentov in drugih podlag, ki nudijo članicam Združenja podporo pri doseganju skupnih ciljev. Organizacija dela in priprava gradiv za delovne skupine in komisije, ki jih imenuje UO ZSK.
- Strokovna pomoč pri posameznih vprašanjih o vodenju splošnih knjižnic (individualno) ter obisk knjižnic na terenu.
- Finančno in administrativno vodenje Združenja.
- Koordinacija delovanja upravnega in nadzornega odbora ter drugih delovnih skupin združenja.
- Izvajanje aktivnosti v skladu z vsebinskim planom za tekoče leto.
- Organizacija izobraževanj za direktorje splošnih knjižnic.

Združenje splošnih knjižnic je:

- vhodna in izhodna točka za zbiranje in posredovanje informacij o delovanju in poslovanju splošnih knjižnic;
- predstavnik splošnih knjižnic v strokovni in splošni javnosti;
- zastopnik in posrednik stališč, ki jih oblikujejo splošne knjižnice na področju stroke in poslovanja;
- partner in sodelavec v komunikaciji z različnimi deležniki pri delovanju knjižnic (ministrstvu in drugimi institucijami, združenji in delovnimi telesi).

Združenje pomembno vpliva na razvoj stroke z zastopanjem stališč splošnih knjižnic v različnih delovnih telesih, ki oblikujejo podlage za delovanje in razvoj knjižničnega sistema. Združenje spremlja statusno problematiko splošnih knjižnic in uveljavlja skupne interese splošnih knjižnic do države in lokalnih skupnosti.

Za namen opravljanja različnih delovnih nalog v skladu z letnim delovnim načrtom ZSK lahko UO ZSK v skladu s 27. členom Statuta ZSK imenuje **različne delovne skupine in komisije**.

V okviru združenja je v letu 2022 delovalo **petnajst delovnih skupin in komisij ter en aktiv**.

V letu 2022 so bile aktivne naslednje delovne skupine:

1. Delovna skupina za COBISS
2. Delovna skupina za statistiko
3. Delovna skupina za oblikovanje Strategije razvoja splošnih knjižnic 2022-2027
4. Delovne skupine za pripravo predlogov zakonskih in podzakonskih aktov na področju knjižničarstva in na področju delovnega prava (po potrebi)
5. Komisija za podelitev nagrad za najboljši projekt v splošnih knjižnicah
6. Delovna skupina za promocijo knjižnic v okviru Tedna splošnih knjižnic
7. Delovna skupina za izvajanje projekta »Branju prijazna občina«
8. Komisija za podelitev statusov kompetenčnih centrov
9. Delovna skupina za izvedbo in analizo ankete o izvajanju prireditev v splošnih knjižnicah
10. Delovna skupina za inovacije v knjižničarstvu

11. Delovna skupina poslovnih sekretarjev
12. Aktiv direktorjev OOK
13. Tim OOK (direktorji in koordinatorji)
14. Koordinatorji OOK
15. Ožji odbor aktiva računovodij in aktiv računovodij (po potrebi)

Tako kot vsako leto sta tudi v letu 2022 UO in NO opravila zelo pomembno nalogo posvetovalnega organa za vsa področja, ki so zahtevala hitre in učinkovite rešitve in odgovore. V letu 2022 je imel UO 9 rednih sej, na katerih so sodelovali tudi člani NO.

Združenje splošnih knjižnic je v letu 2022 opravljalo vse dejavnosti, navedene v statutu in s tem izpolnjevalo cilje in namen združenja.

STROKOVNO DELO ORGANOV ZSK TER RAZLIČNIH DELOVNIH SKUPIN (v skladu z 10. členom Statuta ZSK)

ORGANIZACIJA RAZLIČNIH OBLIK SREČANJ PREDSTAVNIKOV ČLANIC S STROKOVNIMI, ZNANSTVENIMI IN RESORNIMI DELAVCI S PODROČJA KNJIŽNIČNO INFORMACIJSKE DEJAVNOSTI TER SODELOVANJE PRI RAZLIČNIH STROKOVNIH DOGODKIH

1. Predstavnik ZSK (predsednica) sodeluje v vseh nadzornih svetih in odborih naslednjih knjižničnih portalov :
 - KAMRA,
 - Dobreknjige.si,
 - Skupna spletna stran splošnih knjižnic knjiznice.si
 - Obrazi slovenskih pokrajin
2. Sodelovanje z Beletrino na področju portala Biblos. Sodelovanje se nanaša tako na oblikovanje poslovnega modela kot tudi na tehnične značilnosti delovanja portala. V letu 2022 je bilo s strani ZSK izvedenih več aktivnosti v komunikaciji z Ministrstvom za kulturo z namenom, spremeniti način financiranja vzdrževanja in razvoja portala Biblos, ki zdaj poteka preko knjižnic. Dosegli smo dogovor, da se v letu 2023 način financiranja spremeni.
3. Sodelovanje z ZBDS in predvsem s Sekcijo za splošne knjižnice pri ZBDS pri oblikovanju programa in izvedbi strokovnega dogodka predstavitev dobrih praks in drugih strokovnih dogodkov
4. Sodelovanje z IZUM-om preko sveta članic Cobiss in preko Nadzornega odbora IZUM-a, kjer imajo splošne knjižnice svojega predstavnika. ZSK sodeluje z IZUM-om tudi v okviru svojih delovnih skupin.
5. Sodelovanje v Nacionalnem svetu za knjižnično dejavnost
6. Sodelovanje z različnimi resorji NUK-a, predvsem z Oddelkom za izobraževanje, razvoj in svetovanje
7. Sodelovanje z JAK v z delovni skupini JAK za projekt Rastem s knjigo
8. Sodelovanje z MIZŠ (Biblos)
9. Sodelovanje z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo na FF

10. Sodelovanje pri strokovnih dogodkih, ki jih organizirajo druge strokovne sredine: ZBDS, Sekcija za splošne knjižnice pri ZBDS, Združenje založnikov in knjigotržcev, NUK, IZUM, posamezne knjižnice...
11. ZSK organizira v okviru različnih delovnih skupin srečanja strokovnih delavcev iz vseh splošnih knjižnic, ki v svojih knjižnicah izvajajo dela in naloge, enake za ves nacionalni prostor (npr. srečanje strokovnih delavcev, ki izpolnjujejo statistični vprašalnik...)
12. Sodelovanje z Društvom založnikov in knjigotržcev (Kongres založnikov 6. 10. 2022)
13. Sodelovanje z Bralnim društvom in Društvom bralna značka v zvezi z izvajanjem projektov Nacionalni mesec skupnega branja in Beremo skupaj

ORGANIZACIJA STROKOVNIH DOPOLNILNIH IZOBRAŽEVANJ, SREČANJ, OBISKOV SEJMOV IN PODOBNIH PRIREDITEV TER STROKOVNIH INSTITUCIJ

V letu 2022 sta bili v okviru ZSK za direktorje organizirana dva sklopa izobraževanj:

1. Izobraževanje direktorjev na temo **»Novosti na področju plač«** 2. februarja 2022 (ZOOM). Predavatelj mag. Branko Vidic.
2. **Šola za knjižnični menedžment oziroma šola vodenja** v programu ZSK za leto 2022 ni bila načrtovana, v program je bila uvrščena šele jeseni 2022, ko je ZSK s strani Mzk prejel sredstva za sofinanciranje svojega programa. ZSK je izvedel izobraževanje v sodelovanju z zunanjim podjetjem, potekalo je oktobra in novembra 2022. Izvedeno je bila v petih modulih (30 ur), potekalo je v obliki delavnic, udeležilo se ga je **40 slušateljev**, 27 direktorjev in 13 strokovnih delavcev iz vrst srednjega menedžmenta. Predavatelj Miha Bavec, podjetje Transformacija.

Program izobraževanja:

- Vodstvena vloga in njen pomen
- Kako vodja prispeva k rezultatom skupine, ki jo vodi
- Komunikacija in gradnja odnosov
- Metode in tehnike vplivanja
- Javno nastopanje in prezentiranje

Ocena izobraževanja s strani slušateljev je bila zelo pozitivna in nekateri od njih so enako izobraževanje organizirali tudi v okviru svojih institucij za vse zaposlene na vodilnih delovnih mestih. Na ta način se izobraževalna vsebina s področja vodenja iz okvira ZSK širi tudi v same institucije, ki tako prepoznavajo pomembnost izobraževanja zaposlenih na vodstvenih delovnih mestih.

ZSK ciljna izobraževanja v obliki modulov pod imenom **»šola za direktorje«** organizira za vodilna delovna mesta v knjižnicah že od leta 2010. V obdobju do leta 2022 so bila na različne načine in v različnem obsegu (najbolj obširno je obsegalo 110 ur) organizirana 6-krat, zadnje leta 2022.

SODELOVANJE V DELOVNIH TELESIH, KOMISIJAH IN ODBORIH

Portal Kamra

V nadzornem odboru nacionalnega domoznanskega portala Kamra, ki ga vodi in upravlja Osrednja knjižnica Celje, je poleg drugih članov NO (direktorji knjižnic, ki v Kamro vnašajo največ vsebin) v skladu s pogodbo, sklenjeno med celjsko knjižnico kot upravljavko portala in vsemi ostalimi OOK tudi predsednica ZSK Vesna Horžen.

V letu 2022 je imel nadzorni svet portala, ki spremlja delovanje portala in njegove rezultate, tri seje v spletnem okolju.

Nadzorni svet je glavnemu uredništvu in uredniškemu odboru izrekel pohvalo za proaktivno vodenje portala, ki se z vsakim letom izboljšuje

Portal Dobreknjige.si

Pogodba o sodelovanju med knjižnico Koper, Goriško knjižnico in ZSK določa, da v Nadzornem svetu portala knjižnice poleg direktorjev tistih knjižnic, ki na portal prispevajo največ vsebin, zastopa tudi predsednica ZSK Vesna Horžen, ki je na podlagi sklepa skupščine zastopala vse knjižnice tudi pri podpisu pogodbe Pogodbe o sodelovanju knjižnic pri projektu Dobreknjige.si. Nadzorni svet se sklicuje dvakrat letno oziroma po potrebi, v letu 2022 je deloval korespondenčno oziroma on line.

V letu 2022 je bilo izvedenih veliko različnih aktivnosti, ki kratkoročno in dolgoročno nadgrajujejo delovanje portala. Nadzorni svet je glavnemu uredništvu in uredniškemu odboru izrekel pohvalo za proaktivno vodenje portala, ki se z vsakim letom izboljšuje.

Portal Knjiznice.si

V letu 2020 je zaživel tudi portal Knjiznice.si, ki je nastajal v okviru OOK in ZSK v letih 2018 in 2019. Portal je povezal vse splošne knjižnice in prinaša pomembne informacije o celotni dejavnosti splošnih knjižnic. Glavno uredništvo je prevzela Mariborska knjižnica, portal ureja uredniški odbor, sestavljen iz predstavnikov OOK in predstavnika ZSK (predsednica ZSK).

V letu 2022 je portal doživel nekaj sprememb in dopolnitev, opravljen je bil tudi prevod nekaterih strani portala v angleški jezik.

Portal Obrazi slovenskih pokrajin

Že v letu 2020, še bolj intenzivno pa v letih 2021 in 2022 je zaživel portal Obrazi slovenskih pokrajin, spletni biografski leksikon, v katerem so predstavljene osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu, ki bivajo na tem območju in s svojim delovanjem soustvarjajo njegovo podobo v sedanjosti, ali so jo ustvarjale v preteklosti. Portal je povezav vse biografske leksikone, ki so jih ustvarjali OOK za svoja območja. Glavno uredništvo je prevzela Mestna knjižnica Kranj, portal ima uredniški odbor in nadzorni svet. Nadzorni svet sestavljajo direktorji štirih najbolj aktivnih knjižnic (Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Osrednja knjižnica Celje) in predsednica Združenja splošnih knjižnic.

V letu 2022 je uredništvo portala posebno pozornost posvetilo že obstoječim vsebinam portala in izboljšanju teh vsebin, objavi novih biografskih zapisov, izobraževanju vnašalcev in promociji portala.

Sodelovanje z IZUMom

Splošne knjižnice s svojimi predstavniki sodelujejo v svetu COBISS, v Upravni odbor IZUMa pa ZSK v skladu s 46. členom Zknj-1 imenuje predstavnika splošnih knjižnic. V tekočem mandatu splošne knjižnice v UO IZUM predstavlja predsednica direktorica MKL mag. Teja Zorko, ki je bila na to mesto imenovana s strani UO ZSK.

Sodelovanje z IZUM-om poteka preko delovne skupine za Cobiss, ki deluje v okviru ZSK. Delovna skupina za IZUM pripravi predloge in pobude za različne izboljšave in druge rešitve v sistemu Cobiss, ki jih predlagajo knjižnice.

V letu 2022 je sodelovanje ZSK z IZUM-om potekalo še bolj intenzivno na dveh področjih:

- **sodelovanje IZUM-a in ZSK pri pripravah na vzpostavitev nove platforme za e-knjige**
V okviru ZSK smo že pred nekaj leti predlagali IZUM-u vzpostavitev platforme za izposajo e-knjig, saj je Biblos do sedaj edina tovrstna platforma in ima zato monopol. V letu 2022 je tudi MIZŠ predlagal takšno rešitev, zato je IZUM v svoje razvojne načrte uvrstil tudi vzpostavitev platforme za izposajo e-knjig, ki jo bo v letu 2023 oblikoval v sodelovanju z ZSK (strokovni in poslovni del).
- **Sodelovanje IZUM-a in ZSK pri oblikovanju razvojnih smernic in dopolnitev sistema Cobiss** za obdobje 2023 in 2024, ki jih IZUM uvrsti v svoj načrt dela:
Smernice za razvoj Cobissa so v okviru ZSK pripravile tri delovne skupine: skupina za inovacije v knjižničarstvu, skupina za IKT in skupina za Cobiss. Smernice so predstavniki delovnih skupin predstavili vodstvu IZUM-a. V programu Izuma za leto 2023 so bili nekateri predlogi že upoštevani.

Sestanek predstavnikov ZSK z IZUM-om se je zgodil na pobudo direktorja IZUM-a dr. Aleša Bošnjaka in je bil namenjen predvsem razpravi o možnostih vzpostavitve platforme za izposajo e-knjig v okviru IZUM-a in Cobissa. Podobno nalogo je IZUM dobil na MIZŠ in sicer naj bi se vzpostavila platforma za e-učbenike, ki bi bila lahko tudi okvir za vzpostavitev portala za e-knjige. Na sestanku so sodelovali: dr. Aleš Bošnjak, Miro Kolarič in Bojan Štok.

Na sestanku je bil poleg treh predstavnikov knjižnic – Luka Blažič, NM, Luana Malec, Koper, Vesna Horžen. Prisoten je bil tudi predstavnik založnikov, Mitja Ličen, Goga (ne kot predstavnik založnikov, ampak v lastnem imenu) in sicer zaradi razprave o možnih oblikah poslovnega modela nakupa e-knjig v knjižnicah, če to ne bi več potekalo preko Biblosa.

Za sestanek je bil pripravljen tudi nabor predlogov za nadgradnjo in razvoj sistema COBISS za naslednje dvoletno programsko obdobje, ki je bil predstavljen in tudi pozneje posredovan IZUM-u.

Sodelovanje v Nacionalnem svetu za knjižnično dejavnost

Splošne knjižnice imajo v skladu 48. in 49. členom Zakona o knjižničarstvu predstavnika v NSKD. V tekočem mandatu knjižnice v ZSK predstavlja predsednica ZSK Vesna Horžen. Aktivnosti in naloge NSKD v 50. členu določa Zakon o knjižničarstvu.

Vse informacije o delu NSKD (poročila o delu, programi dela in zapisniki sej) so objavljene na spletni strani MzK

http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_kulturno_dediscino/knjiznicna_dejavnost/nacionalni_svet_za_knjiznicno_dejavnost/.

O temah, ki jih obravnava NSKD in ki zadevajo splošne knjižnice, se sproti obvešča člane UO ZSK oziroma kadar je to potrebno, tudi vse splošne knjižnice (npr. vse v zvezi s spremembami zakonodaje in drugih podlag za delovanje knjižnic....).

Sodelovanje v delovni skupini za oblikovanje dokumenta Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v splošnih knjižnicah

Delovna skupina je bila imenovana s strani Ministrstva za kulturo leta 2018 in je pričela z delovanjem maja 2018. V delovni skupini smo poleg predstavnikov MzK, mag. Tatjane Likar in Marjana Gujtmana sodelovali še: predstavnik NUK-a dr. Gorazda Vodeb in Milena Bon tudi predstavniki splošnih knjižnic: Dragica Turjak, Simona Resman, mag. Matjaž Eržen, Polona Brenčič, Vesna Horžen.

Delovna skupina je Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe dokončno oblikovala kot predlog junija 2020, potem je bil dokument posredovan strokovni javnosti v javno razpravo. Prispelo je veliko pripomb, ki jih je skupina pregledala in o njih razpravljala vso jesen ter na njihovi podlagi tudi spremenila določene dele pravilnika. Maja 2021 je bil Pravilnik na podlagi prejetih pripomb pripravljen za drugo javno obravnavo, ki se je pričela 11. 11. 2021 in je trajala do 26. 11. 2021. Od takrat so se nadaljevali postopki, potrebni pred sprejetjem tega podzakonskega akta. O predlogu je 22. 11. 2021 dal pozitivno mnenje tudi Nacionalni svet za knjižnično dejavnost.

Kljub temu da so bili konec leta 2021 postopki sprejemanja dokumenta tako rekoč zaključeni, se je zaradi radikalnega posega vanj, ki je bil v začetku leta 2022 izveden s strani NUK, proces ponovnega preoblikovanja dokumenta v verzijo, sprejemljivo za knjižnice in SVZ, zavlekel še skozi vse leto 2022. Konec leta 2022 je (tudi s sodelovanjem ZSK) nastal usklajen dokument, pri katerem so tvorno sodelovali vsi najpomembnejši deležniki.

Sodelovanje s Skupnostjo občin Slovenije (SOS), Odbor za kulturo

ZSK sodeluje s SOS v zadnjih petih letih pri projektu Branju prijazna občina. ZSK posreduje SOS različne informacije s področja delovanja knjižnic, ko in če je to v interesu knjižnic. V letu 2021 in v letu 2022 smo ZSK skupaj z MzK sodelovali tudi pri predstavitvi s pripombami usklajenega Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe in s strani SOS dobili podporo v tej fazi sprejemanja pravilnika.

SPREMLJANJE, PROUČEVANJE, OBRAVNAVA KULTURNE POLITIKE, ZAKONODAJE, PODZAKONSKIH AKTOV IN STROKOVNIH VPRAŠANJ TER

OBLIKOVANJE MNENJ, STALIŠČ IN PREDLOGOV O OMENJENIH TEMAH TER SPREMLJANJE COVIDNE ZAKONODAJE

OBLIKOVANJE IN PREVERJANJE UGOTOVITEV, STALIŠČ IN ZAHTEV, KI PRIHAJAJO NA ZDRUŽENJE IZ LOKALNE, REGIJSKE IN DRŽAVNE RAVNI TER NUDENJE ČLANICAM STROKOVNO IN ORGANIZACIJSKO POMOČ

V letu 2022 so se epidemične razmere, ki so zaznamovale leto 2020 in 2021, iztekle. Spremljanje zakonodaje in strokovnih vprašanj, povezanih z epidemijo in delovanjem knjižnic ter oblikovanje mnenj, stališč in predlogov je bilo aktualno samo še na začetku leta 2022, ko je bila še vedno knjižnicam nudena strokovna in organizacijska pomoč pri njihovem delovanju ob upoštevanju vseh predpisov, ki so bili posledica epidemioloških razmer v državi.

ZSK je skozi vse leto 2022 sodeloval tudi z občinami in združenji oziroma skupnostmi občin.

Kot vsako leto je bila knjižnicam nudena pomoč pri razumevanju določb v zvezi z umeščanjem zaposlenih v plačne razrede ob zaposlitvi ali premestitvi, postopkih ocenjevanja in napredovanja javnih uslužbencev ter pravilih izplačila delovne uspešnost za vse zaposlene.

1. Obveščanje in usmerjanje članic glede delovanja in poslovanja knjižnic v času epidemije

Nabor pojasnil in razlag, ki so jih knjižnice v zvezi z delovanje v posebnih razmerah prejele knjižnice:

- razlage odlokov, v katerih so bila določila o odprtosti in delovanju knjižnic
- posredovanje navodil MJU v zvezi z izplačili plač, nadomestil plač in drugih prejemkov pri omilitvi posledic zaradi epidemije;
- posredovanja in razlage navodil NIJZ; pobude NIJZ za spremembo navodil za knjižnice in sproščanje ukrepov;
- posredovanje predlogov za delovanje knjižnic v posebnih razmerah

2. Oblikovanje in ponovno posredovanje (ZSK na to problematiko ministrstvo opozarja že od leta 2015) pobude za spremembo Pravilnika o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture

3. Podpora predlogu sindikata Glosa o spremembi Kolektivne pogodbe za javni sektor in dodatku za delo na bibliobusu

4. Pobuda Združenja splošnih knjižnic za ukinitve pogoja PCT v splošnih knjižnicah

5. Pobuda za uvedbo kapice na cene energentov za splošne knjižnice

6. Oblikovanje pobude za spremembo Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic

7. Sodelovanje z odvetniško pisarno Neudauer

- Objave v Uradnem listu – posredovanje mesečnih poročil
- Oblikovanje vzorca izjave o dostopnosti spletnega mesta knjižnice (Zakon o dostopnosti spletišč..)
- Razlaga sprememb različnih določb s področja delovnega prava

DELO DELOVNIH SKUPIN IN KOMISIJ

V letu 2022 so v okviru ZSK delovale naslednje delovne skupine in komisije:

1. Delovna skupina za COBISS
2. Delovna skupina za statistiko
3. Delovna skupina za oblikovanje Strategije razvoja splošnih knjižnic 2022-2027
4. Delovne skupine za pripravo predlogov zakonskih in podzakonskih aktov na področju knjižničarstva in na področju delovnega prava (po potrebi)
5. Komisija za podelitev nagrad za najboljši projekt v splošnih knjižnicah
6. Delovna skupina za promocijo knjižnic v okviru Tedna splošnih knjižnic
7. Delovna skupina za izvajanje projekta »Branju prijazna občina«
8. Komisija za podelitev statusov kompetenčnih centrov
9. Delovna skupina za izvedbo in analizo ankete o izvajanju prireditev v splošnih knjižnicah
10. Delovna skupina za inovacije v knjižničarstvu
11. Delovna skupina poslovnih sekretarjev
12. Aktiv direktorjev OOK
13. Tim OOK (direktorji in koordinatorji)
14. Koordinatorji OOK
15. Ožji odbor aktiva računovodij in aktiv računovodij (po potrebi)

V navedenih delovnih skupinah je v letu 2022 sodelovalo **30 članov**. Sodelovali so direktorji in strokovni knjižničarski delavci:

1. Luana Malec (Koper),
2. Anka Rogina (Maribor),
3. Andreja Videc (Celje),
4. Breda Podbrežnik Vukmir (Kamnik)
5. Nataša Koražija (Rogaška Slatina)
6. Urška Lobnikar Paunović (Krško)
7. Nina Svetelj (Kranj)
8. Maja Vunšek (Kranj)
9. Dragica Turjak (Maribor)
10. Roža Kek (Grosuplje)
11. Matjaž Stibilj (Ajdovščina)
12. Damjana Mustar (Kranj)
13. Veronika Rijavec Pobežin (MKL)
14. Matjaž Eržen (Škofja Loka)
15. Aleš Klemen (MKL)
16. Matej Strgaršek (Zagorje)
17. Ana Zdravje (MKL)
18. Teja Zorko (MKL)

19. Rok Dežman (MKL)
20. Marta Strahinič (Metlika)
21. Miro Tržan (MKL)
22. Sonja Žakelj (Vrhnika)
23. Barbara Kovar (Mb)
24. Martina Rozman Salobir (Mb)
25. Igor Podbrežnik
26. Luka Blažič
27. Marijan Špoljar
28. Jana Movja
29. Lidija Črnko
30. Polonca Kavčič

V delovnih skupinah in komisijah ZSK je sodelovalo tudi **7** predstavnikov drugih institucij:

1. Marjan Gujtman (MzK)
2. Mag. Sergeja Planko
3. Barbara Horvat (SOS)
4. Tomaž Bešter
5. Maja Žumer
6. Tatjana Likar
7. Milena Bon

V posebnih skupinah (aktiv direktorjev OOK, koordinatorji OOK, poslovni sekretarji) je sodelovalo 32 članov.

V vseh delovnih skupinah je aktivno sodelovala (sklicevanje in vodenje sestankov, vsebinski prispevki, zapisniki..) tudi predsednica ZSK **Vesna Horžen**.

Delovna skupina za Cobiss

Delovno skupino za COBISS je imenoval UO ZSK iz vrst stokovnjakov iz posameznih knjižnic. Sestavljajo jo: vodja Anka Rogina (Maribor), Andreja Videc (Celje), Urška Iobnikar Paunović in Mojca Kerin Maglica (Krško), Jana Movja (Nova Gorica), Lidija Črnko (Velenje) in Vesna Horžen (ZSK).

Delovna skupina spremlja vprašanja s področja Cobissa ter zbira in oblikuje predloge, pripombe, rešitve, pobude, ki bodo služile razvoju Cobissa. Svoje delo je zastavila na podlagi sodelovanja z IZUMom in NUK.

V letu 2022 so člani delovne skupine obravnavali različna vprašanja in pobude v zvezi s Cobissom, ki jih je skupina prejela s strani knjižnic in s strani IZUM-a.

Delovna skupina za statistiko

V okviru delovne skupine za Cobiss se je oblikovala tudi delovna skupina za statistiko, ki deluje kot samostojna skupina: vodja Marijan Špoljar, člani Lunana Malec, Matjaž Stibilj, Anka Rogina, Milena Dobršek, in Vesna Horžen.

Skupina je v letu 2022 sodelovala z NUK-om in IZUM-om ter pripravila različne pripombe in predloge za spremembe statističnega vprašalnika z gledišča vsebine in uporabniške izkušnje.

Delovna skupina je sodelovala tudi pri drugih vprašanjih s področja statističnih podatkov z Ministrstvom za kulturno in NUK-om.

Delovna skupina tudi ves čas opozarja na vrzel pri podatkih, ki jih o kulturnih institucijah zbira in predstavlja **SURS**. Med temi namreč ni podatkov o splošnih knjižnicah, kar je svojevrstna anomalija ob veliki količini statističnih podatkov, ki jih vsako leto o svojem delovanju zberejo knjižnice. Nujen je dogovor s SURS o objavi teh podatkov.

Delovna skupina za oblikovanje Strategije razvoja splošnih knjižnic 2022-2027

V delovni skupini so sodelovali:

dr. Maja Žumer, Andreja Videc, Luana Malec, Roža Kek, Barbara Kovar, Martina Rozman Salobir, mag. Aleš Klemen, mag. Breda Podbrežnik Vukmir, mag. Matjaž Eržen, mag. Tatjana Likar, Vesna Horžen

Konec leta 2021 je bila za delovno skupino organizirana delavnica o oblikovanju strateškega dokumenta, ki jo je v okviru ZSK vodil mag. Matej Cepin, in na kateri je bil obravnavan in pregledan predlog dokumenta, ki ga je skupina do takrat oblikovala. V prvi polovici leta 2022 je bil dokument Strategija razvoja splošnih knjižnic na podlagi rezultatov delavnice dokončno oblikovan in posredovan strokovni javnosti v javno razpravo, ki je bila zaključena 3. maja 2022. Pripombe, prejete med javno razpravo, je delovna skupina pregledala in smiselno upoštevala, junija je bil dokument lektoriran in pripravljen za objavo na spletni strani knjiznice.si. S tem se je delovanje delovne skupine zaključilo.

V času do jeseni je bil v okviru ZSK dokument pripravljen za tisk, oblikovana je bila skrajšana verzija strategije, ki je bila prevedena v angleški jezik in prav tako pripravljena za tisk.

Tiskane verzije strategije so bile s strani ZSK poslane vsem slovenskim občinam in vsem knjižnicam.

Komisija za podelitev nagrad za najboljši projekt v splošnih knjižnicah

V letu 2022 je izbor najboljšega projekta v splošnih knjižnicah potekal desetič. Združenje splošnih knjižnic je razpisalo 2 nagradi za najboljša projekta knjižnice ali skupine knjižnic, s katerima se je uvedla nova, inovativna storitev za uporabnike ali uvedlo nove pristope k strokovnemu delu knjižnice, izboljšalo delovne procese, uvedlo nove prakse vodenja, realiziralo povezovanje knjižnic in uvajanje novih partnerstev, organiziralo skupne projekte, strokovna srečanja.... Na razpis je v predpisanem roku prispelo 13 projektov iz 13 knjižnic.

Prejete prijave je pregledala in ocenila komisija, ki jo je imenoval UO ZSK in jo sestavljajo Marjan Gujtman, svetovalec za knjižnično dejavnost na Ministrstvu za kulturo, Martina Rozman Salobir, pomočnica direktorice Mariborske knjižnice, dr. Sergeja Planko, strokovnjakinja s področja menedžmenta in Tomaž Bešter NUK.

Komisija se je enkrat sestala in uskladila ocene projektov, ki so jih člani komisije predhodno pripravili.

V mesecu decembru so vse sodelujoče knjižnice prejele pisne utemeljitve ocen prijavljenih projektov.

Nagrade so bile podeljene naslednjim knjižnicam in projektom:

1. **KNJIŽNICA LENART ZA PROJEKT OD POBUDE *LAČNI MORDA?* DO KNJIGE *KE 'MO JELI?***
2. **MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA ZA PROJEKT *BEDIMO Z LEONARDOM – NOČ V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA***
3. **POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA MURSKA SOBOTA ZA PROJEKT *KATALOGIZACIJA JUDOVSKIH MOLITVENIKOV IN OBREDNIH KNJIG IZ OBDOBJA OD 1779 DO 1942***

Delovna skupina za promocijo knjižnic v okviru Tedna splošnih knjižnic

Člani delovne skupine za promocijo knjižnic so: Matjaž Stibilj (Ajdovščina), Vesna Trobec (MKL), Veronika Rijavec Pobežin (MKL), Urška Lobnikar Paunović (Krško), Nataša Koražija (Rogaška Slatina), Breda Podbrežnik Vukmir (Kamnika) in Vesna Horžen.

V letu 2022 je Teden splošnih knjižnic potekal pod sloganom Izvolite (v) knjižnico od 14. do 18. novembra z zaključno prireditvijo v Valvasorjevi knjižnici Krško.

V tem tednu so vse splošne knjižnice izvajale aktivnosti v okviru naslednjih vsebin, ki jih oblikuje delovna skupina ZSK:

- srečanje z... - npr. srečanje z različnimi ustvarjalci, literati, igralci, pisci kuharskih knjig... z vsemi, ki so lahko zanimivi za vaše okolje.
- tu smo doma...- vsebine s področja domoznanstva, npr. razstava kako in kdaj je nastala naša knjižnica...
- predstavljamo vam... - npr. gradiva, ki jih imamo v zvezi s katerokoli tematiko, posebne zbirke, kaj se dogaja v »zaledju« knjižničarskega dela...
- brezplačna članarina... bližnjica do knjižnice - knjižnica ponudi brezplačen vpis v knjižnico v enem od trgovskih centrov v svojem okolju ali pa kje drugje, kjer se zbira veliko ljudi. Na ta dan omogoči tudi (omejeno) ponudbo in izposajo knjig na tem mestu.
- naj bo v tem času sodelovanje z lokalnimi mediji čim bolj intenzivno.

Pred Tednom splošnih knjižnic so vse knjižnice po pošti prejele plakate (zgoraj), s katerimi so javnost opozorile na dogajanje v knjižnicah. Plakati so bili knjižnicam poslani s strani ZSK.

Teden in Dan splošnih knjižnic je medijsko odmeven dogodek, ki promovira knjižnice in njihovo poslanstvo ter vabi in spodbuja prebivalce k branju in uporabi knjižnic pri podpori izobraževanja in vseživljenjskega učenja ter v vseh pojavnostih njihovega delovanja.

Ob praznovanju Dneva splošnih knjižnic je bil obeležen tudi jubilej Združenja splošnih knjižnic in sicer 30-letnica njegove ustanovitve. Obletnico so obeležili vsi nekdanji predsedniki ZSK s svojimi izjavami, ki so bile predstavljene na prireditvi v Krškem in so objavljeni na spletni strani <https://www.knjiznice.si/zdruzenje-splosnih-knjiznic/arhiv-zsk/>

Promocijska akcija z letakom Kaj se skriva v knjižnici?

Slovenske splošne knjižnice smo se v letu 2022 pridružile vseslovenski akciji NIJZ, ki na področju javnega zdravja prepoznava vzgojo za branje kot pomemben del zdravega razvoja otrok, mladostnikov, družin in celotne družbe.

Na NIJZ so razvili projekt podarjanja knjige vsakemu novorojenemu otroku v Sloveniji, ki mu jo bo na dom prinesla patronažna sestra ob rednem obisku in pregledu otroka. Knjigo z naslovom *Kaj se skriva očku v bradi*, ki jo je napisal Boštjan Gorenc, ilustriral Igor Šinkovec in je izšla pri Mladinski knjigi, prejmejo vse dojenčice in dojenčki v času od septembra 2022 do predvidoma decembra 2023, teh otrok bo okoli 19.000.

Odlični bralno spodbujevalni akciji smo se pridružile tudi splošne knjižnice in v sodelovanju med Mestno knjižnico Ljubljana ter Združenjem slovenskih splošnih knjižnic pripravili letak, ki ga bodo prejeli novorojenčki in njihovi starši skupaj s kartonko *Kaj se skriva očku v bradi*. Z letakom vabimo starše k vpisu otrok v njim najbližjo splošno knjižnico in poudarjamo pomen branja, ki se začne pri najmlajših.

Delovna skupina za izvajanje projekta »Branju prijazna občina« ter komisija za ocenjevanje vlog za pridobitev certifikata »Branju prijazna občina«

Projekt Branju prijazna občina, ki ga skupaj izvajamo Združenje splošnih knjižnic, Ministrstvo za kulturo in Skupnost občin Slovenije, poteka od leta 2017. V teh letih je naziv Branju prijazna občina prejelo 57 slovenskih občin.

V letu 2022 se je na natečaj Branju prijazna občina prijavilo sedem občin, za obnovitev oziroma podaljšanje naziva pa devet občin.

Vloge je pregledala in ocenila komisija v naslednji sestavi:

Marjan Gujtman, Ministrstvo za kulturo;

Barbara Horvat, Skupnost občin Slovenije;

Vesna Horžen, ZSK;

Damjana Mustar, Mestna knjižnica Kranj;

Breda Podbrežnik Vukmir, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik

in Veronika Rijavec Pobežin, Mestna knjižnica Ljubljana.

Osmim občinam je komisija podaljšala naziv še za tri leta, pet občin pa je naziv pridobilo na novo.

Prireditve ob podelitvi nazivov je potekala v dvorani Ministrstva za kulturo, prisoten je bil državni sekretar Matevž Čelik Vidmar.

Dogodek je požel veliko medijske pozornosti, največ seveda v lokalnih medijih občin, ki so naziv pridobile. Poročilo o dogodku je bilo objavljeno tudi na portalu knjiznice.si.

V letu 2022 je komisija za nazive Branju prijazna občina, ki deluje v okviru ZSK, posebno pozornost posvetila promociji tistih občin, ki so z izbranimi dobrimi praksami lahko primer izvajanja in spodbujanja bralne kulture v lokalnih okoljih drugih občin. Posneti so bili kratki filmčki, ki so objavljeni na spletni strani <https://www.knjiznice.si/zdruzenje-splosnih-knjiznic/razpisi-in-natecaji-zsk/>, predstavljeni pa so bili tudi na prireditvi ob podelitvi nazivov.

V letu 2023 bomo vsi trije izvajalci s projektom nadaljevali, saj zaznavamo pomemben vpliv pridobljenega naziva na odnos občine do knjižnice (tudi na področju financiranja), predvsem pa pri izvajanju aktivnosti za spodbujanje branja v okviru različnih občinskih struktur (NVO, institucije, posamezniki...).

Projekt Branju prijazna občina se izkazuje kot koristen na različnih področjih:

- ZSK v okviru projekta sodeluje z Mzk in Skupnostjo občine Slovenije in tako navezuje neposredne stike s financerji in ustanovitelji knjižnic, kar se izkazuje kot koristno tudi v drugih situacijah, ko knjižnice potrebujejo podporo ali sodelovanje občin;
- pri razmisleku občine, kaj se na področju branja in knjige dogaja v njenem okviru: in kaj bi bilo na tem področju še potrebno storiti;
- pri intenzivnejšem in vsebinskem povezovanju knjižnice in občine;
- pri izboljšanju financiranja tistih knjižnic, ki jim občina namenja premalo sredstev za dejavnosti, saj jih komisija opozori na to oziroma v obdobju dveh let preveri financiranje.

Komisija za podelitev statusov kompetenčnih centrov

V letu 2021 je bila v okviru ZSK v skladu s Strokovnimi izhodišči za vzpostavitev kompetenčnih centrov vzpostavljena komisija za kompetenčne centre. Članice komisije so: mag. Tatjana Likar (Mzk), Urška Lobnikar Paunović (Krško), Ana Zdravje (MKL), Milena Bon (NUK), Vesna Horžen (ZSK).

Komisija je s svojim delom pričela junija 2021 in do konca leta obravnavala pet vlog osrednjih območnih knjižnic za dodelitev statusa kompetenčnega centra. Delo komisije obsega individualen pregled vlog s strani članic komisije in obravnavo vlog na sejah, oblikovanje pozivov za dopolnitev vlog, razgovore s knjižnicami kandidatkami in oblikovanje sklepa o podelitvi statusa kompetenčnega centra.

Komisija je imela v letu 2022 dva sestanka in je status kompetenčnega centra do konca leta podelila dvema knjižnicama.

Delovna skupina za izvedbo in analizo ankete o izvajanju prireditev v splošnih knjižnicah

Delovno skupino za prireditve, ki je nastala zaradi zahtev ZAMP-a po plačevanju avtorskih pravic za izvajanje prireditev v knjižnicah, sestavljajo: Nina Svetelj (MKK), Igor Podbrežnik (Medvode), Rok Dežman (MKL), Marta Strahinić (Metlika), Vesna Horžen.

Delovna skupina je v letu 2022 oblikovala in izvedla anketo med knjižnicami, s katero so bile pridobljene informacije, kakšne in koliko prireditev izvajajo knjižnice in za katere

ciljne skupine, v kakšni obliki se te prireditve izvajajo (v živo, po spletu, hibridno) in katere od njih so podvržene plačevanju avtorskih pravic.

Anketa je bila izvedena v začetku leta 2022, rezultati so bili v obliki analize poslani vsem knjižnicam.

Delovna skupina bo v letu 2023 delovala v razširjeni obliki (pridružijo se še tri članice), saj rezultati ankete kažejo, da so prireditve v splošnih knjižnicah izvajane stihijsko in nimajo konceptualnega vsebinske zaledja v obliki posebnega dokumenta o namenu in ciljnih izvajanja prireditev.

Delovna skupina za inovacije v knjižničarstvu

Leta 2022 je bila v okviru ZSK oblikovana delovna skupina za inovacije v knjižničarstvu, ki so sestavljajo: Luka Blažič (vodja), Luana Malec, Miro Tržan, Maja Vunšek, Polonca Kavčič, Urška Lobnikar Paunović, Vesna Horžen

Delovna skupina je bila oblikovana na pobudo knjižnic (MKK), saj je potreba po inovacijah v knjižničarstvu vedno večja. Smiselno je, da predlogi za inovacije nastajajo v okviru knjižničarske stroke.

Prva naloga, ki jo je skupina opravila, je bila priprava razvojnih smernic za sistem COBISS, ki so bile posredovane IZUM-u, naslednja pomembna prioriteta pa je sodelovanje pri vzpostavitvi nove platforme za izposajo e-knjig, ki naj bi v letih 2023 in 2024 nastala v okviru IZUM-a ter oblikovanje poslovnega modela za pridobivanje e-knjig v splošnih knjižnicah.

Delovna skupina poslovnih sekretarjev za pripravo vzorčnih notranjih pravil za e-hrambo dokumentarnega gradiva

Delovna skupina poslovnih sekretarjev je bila oblikovana z namenom sodelovanja pri pripravi vzorčnih notranjih pravil za e-hrambo arhivskega in dokumentarnega gradiva za vse knjižnice, kar bo podlaga za sprejem tovrstnih pravil za vsako knjižnico, ki je pristopila k financiranju tega projekta. K financiranju izdelave vzorčnih pravil je pristopilo 46 knjižnic, ki bodo pravila prejele in jih lahko uporabljale.

V delovni skupini je sedem poslovnih sekretarjev iz splošnih knjižnic različnih velikosti, ki sodelujejo z oblikovalcem vzorčnih notranjih pravil, to je podjetje Mikrocop. V letu 2022 je bilo izvedenih pet sestankov, člani delovne skupine so pregledovali in potrjevali osnutke pravil in do konca leta 2022 je bil oblikovan predlog vzorčnih notranjih pravil ter posredovan Arhivu RS v presojo in potrditev, kar običajno traja od 6 do 8 mesecev. Projekt bo predvidoma zaključen jeseni leta 2023.

Sodelovanje ZSK z Ministrstvom za kulturo

S strani ZSK je bila na Mzk podana pobuda za srečanje z ministrico za kulturo v juniju 2022, vendar so jo na Mzk premaknili na jesen. Sestanek se je zgodil 14. 10., vendar pri njem ni sodelovala ministrica, ampak državni sekretar Matevž Čelik Vidmar in direktorica direktorata za kulturno dediščino Špela Spanžel ter svetovalec za knjižnično dejavnost Marjan Gujtman. Sestanka se je s strani ZSK udeležila predsednica V Horžen.

Teme sestanka:

- predstavitev dokumenta Strategije razvoja splošnih knjižnic

- razprava o postopki sprejemanja Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe
- Biblos – financiranje uporabnine direktno s strani Mzk
- pobuda za energetska cenovna kapica za knjižnice oziroma kulturne zavode
- pobuda za spremembo Pravilnika o delovni uspešnosti direktorjev
- financiranje knjižnic.

**Aktiv direktorjev OOK,
Tim OOK (direktorji in koordinatorji),
Koordinatorji OOK**

Na pobudo direktorjev OOK že od leta 2016 v okviru ZSK potekajo delovna srečanja, na katerih se oblikujejo predlogi in stališča o spremembah na področju koordinacije OOK in v zvezi s redefinicijo vloge in poslanstva OOK. V letu 2021 in 2022 so se tovrstna srečanja nadaljevala.

Leto 2021 in 2022 so delovanje OOK zaznamovale spremembe, ki so se že leta 2020 zgodile v okviru reorganizacije NUK, ki je prinesla ukinitve Centra za razvoj knjižnic in prerazporeditev zaposlenih v Centru na druge naloge. Ta sprememba je povzročila spremembe pri delovanju OOK v smislu koordinacije povezovanja in sodelovanja ter usklajevanja pri izvajanju in načrtovanju programov.

V letu 2022 torej koordinacija OOK na NUK že tretje leto ni bila operativna, zato je povezovanje vseh za delovanje OOK pomembnih subjektov (direktorji, koordinatorji) začasno in v osnovnih okvirih prevzelo ZSK. V letu 2021 in 2022 so bile v okviru ZSK izvedene tudi mnoge aktivnosti, da bi na podlagi dogovora z Mzk in njihove finančne podpore v okviru programov OOK ponovno vzpostavili nacionalno koordinacijo OOK. Zaradi različnih razlogov kljub kar nekaj potencialnim kandidatom za to mesto tega ni bilo mogoče realizirati.

V okviru ZSK je bilo v letu 2022 organiziranih šest srečanj aktiva direktorjev, tima OOK in koordinatorji:

- sestanek aktiva direktorjev 17. 3. in 17. 10.
- sestanek tima OOK 12. 9
- sestanki koordinatorjev 12. 4., 18. 5. in 18. 10.

Ožji odbor aktiva računovodij in aktiv računovodij (po potrebi)

Odbor se v letu 2022 ni sestel, konec leta 2022 pa je nastala potreba po uskladitvi računovodskih ravnanj z gradivom, ki je bilo pridobljeno pred uporabo modula Cobiss-nabava. Računovodje bodo o tej temi razpravljali v letu 2023 in zavzeli enotno stališče glede ravnanj knjižnic.

PREDSTAVLJANJE ZDRUŽENJA V MEDIJIH

- snemanja izjav za RTV in druge televizijske hiše;
- sodelovanje z radijskimi postajami;
- Sodelovanje s časopisnimi hišami;
- sodelovanje z revijo Bukla, za katero za vsako številko v okviru ZSK pripravimo prispevek ;

- sodelovanje s strokovnimi glasili.

Pomemben promocijski dogodek, ki je bil v medijih zelo odmeven, je bila podelitev priznanja predsednika RS Boruta Pahorja, **Jabolko navdiha**, ki ga je za prizadevanja splošnih knjižnic na področju bralne kulture prevzelo ZSK, v njegovem imenu predsednica Vesna Horžen. Dogodek je bil v Predsedniški palači 15. 12. 2022.

Ob podelitvi Jabolka navdiha.

PREDLOGI ZSK ZA ČOPOVE NAGRADE

V letu 2022 je bila v imenu ZSK komisiji za Čopova priznanja posredovan predlog za kandidatko za Čopovo diplomu, in sicer za dr. Andrejo Videc iz Osrednje knjižnice Celje.

V LETU 2022 SO SPLOŠNE KNJIŽNICE V ORGANIH MZK IN DRUGIH INSTITUCIJ ZASTOPALI:

UO IZUM mag. Teja Zorko (na predlog splošnih knjižnic imenuje vlada RS)
NSKD Vesna Horžen (na predlog splošnih knjižnic imenuje vlada RS)

DRUGE NALOGE, KI JIH JE V LETU 2022 OPRAVLJALA PREDSEDNICA ZSK

- Mesečni sestanki UO in NO in priprava gradiv ter zapisnikov.
V letu 2022 je bilo devet rednih sej UO in NO
Skupščine: v letu 2022 sta bili izvedeni dve redna skupščina (priprava gradiv zanjo).
- Priprava letnih planov in poročil
- Priprava prijav na razpise
- ZSK je vhodna in izhodna točka za vse informacije in povezovanja z drugimi institucijami: IZUM, NUK, Mzk, FF, JAK, Bralno društvo, Bralna značka, ...
- Sodelovanje z vsemi delovnimi skupinami in komisijami ZSK in oblikovanje gradiv za njihovo delovanje. Zapisnike sestankov delovnih skupin pravilom pripravlja predsednica ZSK.
- Vodenje sestankov različnih delovnih skupin
- Sodelovanje z NUK in MzK, IZUM, FF, ZBDS ter udeležba na sestankih in drugih dogodkih v povezavi z drugimi ustanovami.
- Priprava obvestil za 16 občin, kandidatka za certifikat Branju prijazna občina
- Priprava obvestil za 13 knjižnic, kandidatka za nagrado ZSK za najboljši projekt
- Oblikovanje scenarijev za dogodek ob Dnevu splošnih knjižnic in prireditve ob podelitvi nazivov Branju prijazna občina
- Pregled in priprava gradiv za zastopanje ZSK v organih MzK in drugih institucij
- Priprava odgovorov na različna vprašanja direktorjev, ki prihajajo iz knjižnic: v začetku leta so bila to še navodila glede upoštevanja ukrepov zaradi epidemije, ostala vprašanja pa so zadevala naslednje teme: napredovanja zaposlenih, delovna zakonodaja, sistemizacija, plače v javnem sektorju, razlaga KPKD in ZDR, pomoč pri postopkih imenovanja direktorjev...
- Udeležba na izobraževanjih na področju izplačila plač, nadomestila plač in drugih prihodkov iz delovnega razmerja;
- Udeležba na strokovnih dogodkih drugih strok (kongres založnikov Bled)
- Aktivno sodelovanje na jubilejnih dogodkih v različnih knjižnicah (Litija), ob otvoritvah (Krško)
- Sodelovanje z Mzk pri usklajvanju Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe;
- Sodelovanje z računovodstvom
- Sodelovanje z odvetniško pisarno Neudauer
- Ostale naloge v skladu s trenutnimi potrebami ZSK

OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Pri izvedbi programa Združenja so sodelovali vsi člani UO in NO, pri posameznih projektih v različnih komisijah in delovnih skupinah pa tudi drugi direktorji knjižnic ter drugi strokovni delavci iz posameznih splošnih knjižnic.

Letni cilji iz programa za leto 2022 so bili izvedeni, izvedena je bila tudi »šola za knjižnični menedžment«, ki ni bila v programu, prav tako so bile izvedene dodatne aktivnosti pri projektih Branju prijazna knjižnica in pri promociji knjižnic ter obeležitvi 30-letnice ZSK.

OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Poslovanje nadzira nadzorni odbor. Člani NO so se udeleževali vseh sej UO in sproti pregledovali poslovanje.

Poročilo NO je priloga tega poročila.

POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

V letu 2022 Združenje ni imelo investicijskih vlaganj.

IZPOLNJEVANJE OBVEZNOSTI DO MINISTRSTVA ZA KULTURO

Za delovanje v letu 2022 je ZSK s svojim programom kandidiralo na razpis avgusta 2022 in prejelo sredstva v drugi polovici leta 2022. Sredstva so bila porabljena za namen, skladen s pogodbo z Mzk, poročilo o izvedbi programa in porabi sredstva z vso obračunsko dokumentacijo je bil posredovan Mzk v začetku leta 2023.

Poročilo pripravila
Vesna Horžen
predsednica ZSK

Finančno poročilo ZSK za leto 2022

Prihodki ZSK	Realizacija 2021	Plan 2022	Realizacija 2022	Real.2022/plan 2022	Real.2022/real.2021
Članarine	64.800,00 €	64.800,00 €	64.800,00 €	100%	100%
Ministrstvo za kulturo		- €	22.500,00 €		
Financiranje s strani OOK (sredstva Mzk)		80.000,00 €	28.800,00 €	36%	- €
Izobraževanje direktorjev-kotizacija	1.625,00 €	5.000,00 €	15.020,00 €	300%	924%
Šola za direktorje-kotizacija					
Promocija					
Obresti pozotovnega stanja	- €		- €		
Oprostitev prisp.PIZ			889,75 €		
SKUPAJ	66.425,00 €				
Prenos iz prejšnjih let	8.000,00 €	10.000,00 €	- €		
SKUPAJ	74.425,00 €	159.800,00 €	132.009,75 €	83%	177%
Odhodki ZSK	Realizacija 2021	Plan 2022	Realizacija 2022		
Stroški dela	53.404,35 €	54.000,00 €	53.585,24 €	99%	100%
Odpravnina ob upokojitvi		10.000,00 €			
Stroški dela (nacion. koordinator območnosti-9.mes.)		38.000,00 €			
Splošni stroški delovanja Združenja	15.977,80 €	24.500,00 €	15.368,62 €	63%	96%
Stroški za projekte	7.710,32 €	30.500,00 €	37.882,13 €	124%	491%
SKUPAJ	77.092,47 €	157.000,00 €	106.835,99 €	68%	139%
V letu 2022 je presežek prihodkov nad odhodki = 25.173,76 EUR.					
Društveni sklad na dan 31.12.2022 =44.116,70 EUR.					
Stanje na poslovnem računu na dan 31.12.2022 = 50.377,92 EUR.					
Kratkoročne terjatve do kupcev na dan 31.12.2022= 12.013,60 EUR.					
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31.12.2022= 14.038,19 EUR.					

Pojasnilo:

- prihodki iz naslova članarin so bili v skladu z načrtovanimi,
- prihodki s strani Mzk v programu ZSK niso bili načrtovani, vendar se je v drugi polovici leta 2022 zaradi novega vodstva na Mzk pokazala možnost sofinanciranja programa ZSK in avgusta je bil objavljen poziv, na katerega smo se prijavili .
- Prihodki s strani OOK za financiranje plače za nacionalnega koordinatorja OOK niso bili realizirani v celoti, saj zaposlitev nacionalnega koordinatorja OOK v okviru ZSK ni bila izvedena. S strani OOK so bila ZSK prenesena sredstva za program, ki jih je Mzk OOK-jem nakazal v ta namen.
- Prihodki od kotizacij so bili načrtovani samo za izvedbo nujnih izobraževanj, potrebnih zaradi morebitnih sprememb predpisov, vendar je bila zaradi sofinancerskega deleža Mzk izvedba »šole za knjižnični menedžment« omogočena
- Sredstva iz društvenega sklada se od leta 2009 vsako leto prenesejo in pomenijo likvidnostna sredstva za poslovanje na začetku leta ter vir za finančne obveznosti, ki nastanejo med letom, ko ni še priliva s strani sofinancerjev. V letu 2021 se je zaradi izpada prihodkov ta rezerva izkazala kot zelo pomembna, saj so bili odhodki višji kot prihodki na letnem nivoju.

ODHODKI

Splošni stroški delovanja ZSK	Realizacija 2021	Plan 2022	Realizacija 2022	Real.2022/ plan 2022	Real.2022/ real.2021
Pisarniški material,najem tiskalnika in nakup strok.literature	932,41 €	2.000,00 €	831,65 €	42%	89%
Telefon, stroški spletne povezave in poštne storitve	1.559,57 €	2.000,00 €	1.498,27 €	75%	96%
Računovodske storitve	3.347,70 €	4.000,00 €	3.883,82 €	97%	116%
Urejanje in prevajanje spletne strani Združenja, najemnina za strežnik	68,32 €	- €	- €		
Računalniške storitve	83,90 €	500,00 €	31,48 €	6%	38%
Potni stroški (kilometrina predsednice)	708,82 €	2.000,00 €	1.448,34 €	72%	204%
Honorarji odvetniških storitev	5.920,18 €	7.000,00 €	4.325,00 €	62%	73%
Študentski servis, avtorske in podjemne pogodbe	- €	1.000,00 €	- €		
Kotizacije in izobraževanje predsedstva+koordin.	380,18 €	1.500,00 €	280,13 €	19%	74%
Oblikovanje in tisk pisarniškega materiala	130,00 €	500,00 €	220,82 €	44%	170%
Amortizacija	- €	- €	- €		
Bančne storitve in drugi izdatki	326,72 €	500,00 €	329,11 €	66%	101%
Nakup opreme(ruč, telefon)		1.000,00 €	- €		
Najemnina poslovnih prostorov ZSK	2.520,00 €	2.500,00 €	2.520,00 €	101%	100%
Skupaj	15.977,80 €	24.500,00 €	15.368,62 €	63%	96%

Stroški za projekte ZSK	Plan 2022	Realizacija 2022	Realiz. 2022/Plan 2022
Izobraževanje za direktorje+prehrana(kotizacije)	5.000,00 €	2.269,00 €	45%
Projekt v okviru koordinacije OOK(SREDSTVA Mzk)	10.000,00 €		
Udeležba direktorjev na strokovnih dogodkih v tujini	2.000,00 €		
Materialni stroški za delo delovnih skupin in komisij	3.000,00 €	3.315,70 €	110%
Nagrada za najboljši projekt	3.000,00 €	3.000,00 €	100%
Branju prijazna občina(sredstva Mzk)	1.500,00 €	2.093,52 €	139%
Šola za knjižnični menedžment	- €	20.655,55 €	
Promocija splošnih knjižnic/teden splošnih knjižnic (sredstva Mzk)	2.000,00 €	2.693,01 €	135%
Oblikovanje dokumenta Strategija razvoja splošnih knjižnic(sredstva Mzk)	4.000,00 €	3.855,35 €	96%
SKUPAJ	30.500,00 €	37.882,13 €	124%

Poročilo pripravili Sonja Strnad, računovodkinja in Vesna Horžen, predsednic

POROČILO NADZORNEGA ODBORA ZDRUŽENJA SPLOŠNIH KNJIŽNIC K POROČILU O DELU ZA LETO 2022

Nadzorni odbor Združenja splošnih knjižnic Slovenije, katerega članici sta Marinka Kenk Tomazin in Irena Oder ter predsednica Patricija Breznikar, se je seznanil s Poročilom o delu in finančnim poročilom Združenja splošnih knjižnic za leto 2022.

NO ugotavlja, da so bili s programom načrtovani cilji realizirani in naloge uspešno opravljene. NO je seznanjen s potekom dela združenja in je na sestankih Upravnega odbora vedno prisoten. Tako je zagotovljeno redno spremljanje izvajanja vsebin in finančnega poslovanja.

NO ugotavlja, da sta Poročilo o delu in finančno poročilo za leto 2022 pripravljena v skladu z zahtevami zakonodaje. NO je preveril pravilnost finančnega poslovanja in ni zasledil nepravilnosti ali pomanjkljivosti. Na podlagi pregleda NO ugotavlja, da se je poslovanje združenja izvajalo skladno z zakonodajo.

Predsednica združenja je ravnala gospodarno in vsa sredstva so porabljena transparentno. Na podlagi pregleda NO ne predlaga dodatnih priporočil in predlogov.

O delu organov združenja in o vseh pomembnih vsebinah, ki zadevajo članice združenja, so direktorji knjižnic obveščeni po elektronski pošti. Predsednica združenja zelo pogosto odgovarja na številna posamezna vprašanja direktorjev vsebinsko različnih problematik in je tako na voljo vsem članicam združenja. Prav tako se odziva na pobude, pripombe in pomisleke, ki jih podajajo članice združenja.

NO ugotavlja, da so cilji združenja, ki jih določa Statut ZSK, to je oblikovanje nacionalnih, globalnih, kulturno političnih opredelitev na področju splošnih knjižnic ter zastopanje skupnih interesov splošnih knjižnic do države in lokalnih skupnosti v letu 2022 uspešno doseženi.

Patricija Breznikar, predsednica NO

Irena Oder, članica

Marinka Kenk Tomazin, članica